महाराष्ट्र शासन
जिल्हा परिषद, छत्रपती संभाजीनगर (माध्यमिक शिक्षण विभाग)
फोन – ०२४ फोन – ०२४०-२३४८५६४ ई-मेल आयडी rmsaaurangabad@gmail.com

जा.क्र.जिपछस्/शि/मावि-११/२०२५-२६/ 8893 दिनांक :- ०१/१२/२०२५

प्रति,
प्राचार्य/मुख्याध्यापक
सर्व माध्यम सर्व् व्यवस्थापनाच्या खाजगी माध्यमिक ,उच्च माध्यमिक शाळा
व कनिष्ठ महाविदयालये जिल्हा छत्रपती संभाजीनगर

विषय : संविधान अमृत महोत्सव "घर घर संविधान" या कार्यक्रमांतर्गत विविध उपक्रमांचे आयोजन करणेबाबत्त...

संदर्भ:१. शासन परिपत्रक क्रमांक: बीसीएच-२०२४/प्र.क्र. २५९/शिक्षण-२ दिनांक: १८ नोव्हेंबर,२०२५.
२.मा.शिक्षण सहसंचालक यांचे पत्र आशिका-२०२५/आस्था-क-माध्यमिक/ दिनांक /११/२०२५

संदर्भीय परिपत्रकान्वये राज्यातील प्राथमिक व माध्यमिक शाळा, सर्व प्रकारची व्यावसायिक बिगर व्यावसायिक महाविद्यालये, शैक्षणिक संकुले, शासकीय व अनुदानित वसतिगृहे व शासकीय निवासी शाळा, शासन मान्यता प्राप्त अनुदानित / विनाअनुदानित /स्वयंअर्थसहाय्यित्त शाळा / आश्रमशाळा व वसतिगृहे ग्रामीण व नागरी स्वराज्य संस्था अशा सर्व ठिकाणी भारतीय राज्यघटनेबाबत जागरूकता, तसेच उपेक्षित समुदायांमध्ये घटनात्मक अधिकार व कर्तव्यांबदल जागरुकता वाढविण्यासाठी संविधान अमृत महोत्सव **"घर घर संविधान"** या कार्याक्रमांतर्गत **दि. २६ नोव्हेंबर २०२५ ते दि. २६ जानेवारी २०२६** या कालावधीत खालीलप्रमाणे स्पर्धा / उपक्रम / कार्यक्रमांचे विशेष आयोजन करण्यासंदर्भात्त कळविण्यात आले आहे.

तरी, शालेय शिक्षण विभागांतर्गत येणा-या सर्व माध्यम, सर्व व्यवस्थापनाच्या, प्राथमिक, माध्यमिक, उच्च माध्यमिक शाळांमध्ये पुढील उपक्रमांचे आयोजन करण्यात्त यावे**.**असे संदर्भिय पत्रान्वये कळविले आहे.

१. शाळा/महाविद्यालये / वसतिगृहे यांच्या दर्शनी भागात संविधानाची उद्देशिका लावणे.
२. शालेय परिपाठात तसेच वसतिगृह प्रार्थनेत दररोज संविधान प्रास्ताविका / उद्देशिकेचे वाचन विद्यार्थ्यांकडून करवून घेणे.
३. शालेय वाचनालयात संविधानाच्या किमान पाच प्रती विद्यार्थ्यांना वाचनासाठी उपलब्ध करून देणे.
४. भारतीय संविधान बाबत सर्वसाधारण माहिती देणे, जसे, संविधान सभा निर्मिती, निर्मिती समिती, अनुच्छेद, विशेषता, मुलभूत कर्तव्ये यावर व्याख्यान (किमान ६० ते ९० मिनिटे).
५. विद्यार्थ्यांना भारतीय संविधानातील प्रमुख प्रकरणे, मुलभूत हक्क, आणि मुलभूत कर्तव्ये यांवर मार्गदर्शन करणे.
६. कार्यशाळांद्वारे विद्यार्थ्यांना संविधानाचे तत्त्वज्ञान आणि मूल्ये समजावून सांगणे.
७. संविधान दिन कार्यक्रम आयोजित करणे, ज्यात पथनाट्य आणि पोस्टर प्रदर्शन याचा समावेश करावा.
८. संविधानावर आधारित्त निबंध लेखन, भाषण, वादविवाद, चित्रकला स्पर्धा इत्यादी उपक्रमांचे आयोजन करणे,
९. प्रजासत्ताक दिनी संविधानातील मुल्यांवर आधारित सांस्कृतिक कार्यक्रमांचे आयोजन व सादरीकरण करणे. (जसे देशभक्तिपर गाणी, नाटक, आणि नृत्य)
१०. राज्यातील ३६ जिल्ह्यांमध्ये संविधानाचे प्रबोधन होण्याकरिता संविधान संमेलनाचे आयोजन करावे.

सर्व माध्यम सर्व् व्यवस्थापनाच्या माध्यमिक ,उच्च माध्यमिक शाळा व कनिष्ठ महाविदयालयामध्ये उपरोक्त स्पर्धांचे आयोजन करण्यात यावे केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल या कार्यालयास सादर करावा

शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक)
जिल्हा परिषद छत्रपती संभाजीनगर

भारतीय संविधानास ७५ वर्षे पूर्ण झाल्यानिमित्ताने संविधान अमृत महोत्सव "घर घर संविधान" या कार्यक्रमांतर्गत दि.२६ नोव्हेंबर, २०२५ ते दि. २६ जानेवारी, २०२६ या कालावधीत विविध उपक्रमांचे आयोजन करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक : बीसीएच-२०२४/प्र.क्र.२५९ /शिक्षण-२
मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : १८ नोव्हेंबर,२०२५.

संदर्भ : सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय
क्र. बीसीएच-२०२४/प्र.क्र.२५९ /शिक्षण-२,दि.१४ ऑक्टोबर,२०२४.

प्रस्तावना :

भारतीय संविधानास ७५ वर्षे पूर्ण झाल्यानिमित्ताने राज्यातील प्राथमिक व माध्यमिक शाळा, सर्व प्रकारची व्यावसायिक महाविद्यालये, शैक्षणिक संकुले, शासकीय वसतिगृहे, शासकीय निवासी शाळा त्याचबरोबर शासन मान्यता प्राप्त अनुदानित/विनाअनुदानित/स्वयंअर्थसहाय्यित शाळा/आश्रमशाळा व वसतिगृहे तसेच ग्रामीण व नागरी स्वराज्य संस्था तसेच महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधानसभा अशा सर्व ठिकाणी भारतीय राज्यघटनेबाबत जागरूकता, घटनात्मक अधिकार व कर्तव्यांबदल सर्व नागरिकांमध्ये जागरूकता वाढविण्यासाठी सन २०२४-२५ या अमृत महोत्सवी वर्षात संविधान अमृत महोत्सव सन २०२४-२५ "घर घर संविधान" हा कार्यक्रम वर्षभर साजरा करण्याच्या मार्गदर्शक सूचना संदर्भाधीन शासन निर्णय, दिनांक १० ऑक्टोबर, २०२४ अन्वये निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत.

२. भारतीय संविधान अमृत महोत्सव "घर घर संविधान" या कार्यक्रमाची सांगता करत असताना सदर कार्यक्रमांतर्गत भारतीय संविधानाविषयी जनजागृती करण्यासाठी दि.२६ नोव्हेंबर, २०२५ ते दि. २६ जानेवारी, २०२६ या कालावधीत राज्यातील प्राथमिक व माध्यमिक शाळा, सर्व प्रकारची व्यावसायिक महाविद्यालये, शैक्षणिक संकुले, शासकीय वसतिगृहे, शासकीय निवासी शाळा त्याचबरोबर शासन मान्यता प्राप्त अनुदानित/विनाअनुदानित/स्वयंअर्थसहाय्यित शाळा/ आश्रमशाळा व वसतिगृहे तसेच ग्रामीण व नागरी स्वराज्य संस्था अशा सर्व ठिकाणी खालीलप्रमाणे विविध उपक्रम व कार्यक्रम राबविणे आवश्यक आहे.

३. राज्यातील प्राथमिक व माध्यमिक शाळा, सर्व प्रकारची व्यावसायिक/ बिगर व्यावसायिक महाविद्यालये, शैक्षणिक संकुले, शासकीय व अनुदानित वसतिगृहे व शासकीय निवासी शाळा, शासन मान्यता प्राप्त अनुदानित/ विनाअनुदानित/ स्वयंअर्थसहाय्यित शाळा/ आश्रमशाळा व वसतिगृहे ग्रामीण व नागरी स्वराज्य संस्था अशा सर्व ठिकाणी भारतीय राज्यघटनेबाबत जागरूकता, तसेच उपेक्षित

समुदायांमध्ये घटनात्मक अधिकार व कर्तव्यांबदल जागरुकता वाढविण्यासाठी संविधान अमृत महोत्सव "घर घर संविधान" या कार्याक्रमांतर्गत दि.२६ नोव्हेंबर, २०२५ ते दि. २६.०१.२०२६ या कालावधीत खालीलप्रमाणे स्पर्धा/उपक्रम/ कार्यक्रमांचे विशेष आयोजन सर्व स्तरावर करण्यात यावे अशा सूचना देण्यात येत आहेत -

१) शाळा/महाविद्यालये/ वसतिगृहे यांच्या दर्शनी भागात संविधानाची उद्देशिका लावणे.

२) शालेय परिपाठात तसेच वसतिगृह प्रार्थनेत दररोज संविधान प्रास्ताविका/उद्देशिकेचे वाचन विद्यार्थ्यांकडून करवून घेणे.

३) शालेय वाचनालयात संविधानाच्या किमान पाच प्रती विद्यार्थ्यांना वाचनासाठी उपलब्ध करून देणे.

४) भारतीय संविधान बाबत सर्वसाधारण माहिती देणे, जसे, संविधान सभा निर्मिती, निर्मिती समिती, अनुच्छेद, विशेषता, मुलभूत कर्तव्ये यावर व्याख्यान (किमान ६० ते ९० मिनिटे).

५) विद्यार्थ्यांना भारतीय संविधानातील प्रमुख प्रकरणे, मुलभूत हक्क, आणि मुलभूत कर्तव्ये यांवर मार्गदर्शन करणे.

६) कार्यशाळांद्वारे विद्यार्थ्यांना संविधानाचे तत्त्वज्ञान आणि मूल्ये समजावून सांगणे.

७) संविधान दिन कार्यक्रम आयोजित करणे, ज्यात पथनाट्य आणि पोस्टर प्रदर्शन याचा समावेश करावा.

८) संविधानावर आधारित निबंध लेखन, भाषण, वादविवाद, चित्रकला स्पर्धा इत्यादी उपक्रमांचे आयोजन करणे.

९) प्रजासत्ताक दिनी संविधानातील मुल्यांवर आधारित सांस्कृतिक कार्यक्रमांचे आयोजन व सादरीकरण करणे. (जसे देशभक्तिपर गाणी, नाटक, आणि नृत्य)

१०) राज्यातील ३६ जिल्ह्यांमध्ये संविधानाचे प्रबोधन होण्याकरिता संविधान संमेलनाचे आयोजन करावे.

४. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२५१११८१४३९१२६०२२ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करून काढण्यात येत आहे.

HARSHADEEP SHRIRAM KAMBLE

Digitally signed by HARSHADEEP SHRIRAM KAMBLE
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=SOCIAL JUSTICE AND SPECIAL ASSISTANCE DEPARTMENT, 2.5.4.20=abe9338c4cb37835a2aa15008d7fc329c11b1640556aa5d5698bffb566d33473, postalCode=400032, st=Maharashtra, serialNumber=995C99CB25735CCC93503D0DC5680E54902C3A705DFDCDAF9A8A4463856F5154, cn=HARSHADEEP SHRIRAM KAMBLE
Date: 2025.11.18 14:40:27 +05'30'

(डॉ.हर्षदीप कांबळे)

प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१) मा.राज्यपाल यांचे सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

२) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

३) मा.उपमुख्यमंत्री (नगर विकास व गृहनिर्माण) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

४) मा.उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन), यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

५) सर्व मा. मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

६) मा.विरोधी पक्षनेते, महाराष्ट्र विधानपरिषद/विधानसभा,विधानभवन मुंबई.

७) मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय,मुंबई.

८) सर्व सचिव/प्रधान सचिव/अ.मु.स, सर्व मंत्रालयीन विभाग.

९) सर्व विभागीय आयुक्त, सर्व विभाग.

१०) आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे.

११) सर्व जिल्हाधिकारी.

१२) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद.

१३) सर्व प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण.

१४) सर्व सहाय्यक आयुक्त, समाजकल्याण.

१५) निवडनस्ती, शिक्षण-२.